

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie z wniosku **L. G.** o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Okręgowego w G.
z dnia 30 maja 2017 r. , sygn. akt II Kp (...) Ds. (...)
utrzymującego w mocy postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.
z dnia 1 marca 2017 r. , sygn. akt PO Ds.(...)
o umorzeniu śledztwa
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2020 r.,
zażaleń: **L. G.** i jego pełnomocnika z urzędu na zarządzenie Sędziego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 stycznia 2020 r., sygn. akt AKo (...),
o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w powyżej wskazanej sprawie
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. M. – Kancelaria Adwokacka w S. kwotę 442 (czterysta czterdzieści dwa) zł i 80 (osiemdziesiąt) gr w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie na rzecz L. G. zażalenia na zarządzenie Sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 29 stycznia 2020 r., sygn. akt II AKo (...).**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem wydanym na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w dniu 29 stycznia 2020 r., sygn. akt II AKo (...), Sędziego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) odmówił przyjęcia wniosku złożonego przez L. G. o wznowienie postępowania w powyżej wskazanej sprawie, jako niedopuszczalnego z mocy ustawy.

Na to zarządzenie zarówno L. G. , jak i jego pełnomocnik z urzędu wnieśli zażalenie.

Pełnomocnik L. G. zarzucała temu zarządzeniu:

1. naruszenie art. 460 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k. w zw. z art. 100 § 4 k.p.k. przez brak doręczenia wyznaczonemu z urzędu pełnomocnikowi pokrzywdzonego zarządzenia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 stycznia 2020 r. i doręczenie wyłącznie odpisu zarządzenia z dnia 7 maja 2020 r., co miało wpływ na możliwość rzetelnego przygotowania przez pełnomocnika zażalenia kierowanego do Sądu Najwyższego;
2. naruszenie art. 15 zzs ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (..) przez wskazanie, iż termin zażalenia na zarządzenie Sądu wynosi 7 dni , w sytuacji , gdy wskazany przepis zawiesza bieg terminów procesowych w postępowaniach sądowych, co miało wpływ na możliwość rzetelnego przygotowania przez pełnomocnika zażalenia kierowanego do Sądu Najwyższego;
3. art. 540 § 1 k.p.k. przez stwierdzenie przez Sąd , iż dopuszczalne jest jedynie wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem , które rozstrzyga o odpowiedzialności karnej , w sytuacji , gdy zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2015 r. , sygn. akt II KK 272/15 prawomocna decyzja o umorzeniu śledztwa, także w fazie in rem , kończy postępowanie przygotowawcze , a zatem postanowienie Sądu oddalające zażalenie na umorzenie postępowania przygotowawczego jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie , które może podlegać wznowieniu na podstawie art. 540 § 1 k.p.k.;
4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. przez brak wszechstronnej kontroli odwoławczej oraz nierozważenie wszystkich zarzutów podniesionych we wniosku pokrzywdzonego , w szczególności brak odniesienia się przez Sąd do

zarzutów pokrzywdzonego dotyczących naruszenia art. 351 § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania postanowienia przez Sąd Okręgowy w G. w sprawie (...) , art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Obywatela oraz art. 45 Konstytucji RP .i wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i zasądzenie na rzecz pełnomocnika wyznaczonego z urzędu kosztów udzielonej pomocy prawnej . Natomiast sam L. G. wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia , a następnie uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w G. o sygn. akt II Kp (...), kwestionując wyrażony w zaskarżonym postanowieniu pogląd o niemożności wznowienia postępowania , którego dotyczy przedmiotowy wniosek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oczywista zasadność pierwszego zarzutu zażalenia pełnomocnika wyznaczonego z urzędu dla wnioskodawcy skutkowałą koniecznością uchylenia zaskarżonego nim zarządzenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...). Przy czym charakter samego uchybienia, którego ów zarzut dotyczy, a jednocześnie także pozostałych zarzutów zażalenia pełnomocnika i zażalenia wnioskodawcy sprawia, iż rozpoznanie tych pozostałych zarzutów zawartych w przywołanych na wstępie obydwu zażaleniach okazało się przedwczesne. Stąd uzasadnionym było ograniczenie rozpoznania wniesionych w sprawie zażaleń tylko do tego przywołanego zarzutu, bowiem jego rozpoznanie – w tym zakresie – było wystarczające do wydania orzeczenia. (art. 436 k.p.k.).

Nie ulega wszak wątpliwości ,że zarządzeniem z dnia 7 maja 2020 r. , sygn. akt II AKo (...) Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) wyznaczył adw. A. M. pełnomocnikiem z urzędu L. G. , celem sporządzenia , w terminie 7 dni od otrzymania zarządzenia , zażalenia „na zarządzenie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 stycznia 2020 r. odmawiającego przyjęcia wniosku L. G. o wznowienie postępowania” we wskazanej powyżej sprawie. Równie bezsporne jest także i to , iż w dniu 8 maja 2020r. adw. A. M. przesłano jedynie odpis zarządzenia z dnia 7 maja 2020 r. o wyznaczeniu jej pełnomocnikiem z urzędu L. G. . Odpisu zarządzenia z dnia 29 stycznia 2020 r., już jej nie doręczono (k.63) , chociaż to z jego powodu ustanowiono ją pełnomocnikiem z urzędu wnioskodawcy ,i to (wyłącznie) „celem sporządzenia zażalenia” na to zarządzenie. Tym samym stworzono sytuację procesową w której wyznaczona z urzędu dla

sporządzenia zażalenia pełnomocnik nie otrzymała odpisu tego zarządzenia, odnośnie którego miała sporządzić to zażalenie. Zaniechanie przez Sąd dokonania tej czynności stanowiło rażące naruszenie przepisów wskazanych w podstawie prawnej pierwszego zarzutu zażalenia pełnomocnika z urzędu. Jeden z tych przepisów – art. 100 § 4 k.p.k.- jednoznacznie nakazuje doręczanie postanowienia albo zarządzenia wydanego poza rozprawą od którego przysługuje środek zaskarżenia podmiotom uprawnionym do wniesienia tego środka zaskarżenia. Równocześnie przepis art. 140 k.p.k. stanowi, że orzeczenia, zarządzenia, zawiadomienia i odpisy, które ustawa nakazuje doręczać stronom, doręcza się również obrońcom, pełnomocnikom i ustawowym przedstawicielom – jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Przewidziane w przywołanych regulacjach przesłanki kreujące obowiązek doręczania pełnomocnikowi wnioskodawcy zarządzeń wydanych poza rozprawą, na które przysługuje środek zaskarżenia zostały *in concreto* spełnione. Nieprzestrzeganie tych przepisów przez Sąd jawi się zatem jako oczywiste. Skutkowało to przy tym oczywistym naruszeniem prawa wnioskodawcy do skorzystania z profesjonalnej i rzetelnej pomocy pełnomocnika przy sporządzeniu zażalenia na zarządzenie, które – w jego ocenie- niesłusznie pozbawiało go prawa do wszczęcia postępowania wznowieniowego dotyczącego postępowania zakończonego postanowieniem sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu śledztwa. Możliwość wpływu tego uchybienia na treść zaskarżonego zarządzenia tym bardziej nie może budzić kontrowersji, skoro obecnie brak jest podstaw (tak faktycznych, jak i prawnych) do skutecznego podważenia prawdziwości zapewnień pełnomocnika o tym, że przez to „nie miała możliwości rzetelnego przeanalizowania decyzji Sądu Apelacyjnego”, zwłaszcza, iż „z uwagi na ograniczoną możliwość zapoznania się z aktami w czytelni Sądu” mogła zapoznać się ze sprawą „dopiero w dniu 28 maja 2020 r.”, tj. w przedostatnim dniu wyznaczonego jej na sporządzenie zażalenia terminu.

Nie sposób też w końcu nie dostrzec, że na skutek zaniechania doręczenia pełnomocnikowi z urzędu odpisu zarządzenia z dnia 29 stycznia 2020 r. bieg ustawowego 7 dniowego terminu na złożenie od niego zażalenia faktycznie się nie rozpoczął.

W tych warunkach konieczne stało się uchylenie zaskarżonego zarządzenia, po to by dopełniając obowiązek doręczenia pełnomocnikowi z urzędu odpisu ewentualnego ponownego zarządzenia wydanego w tożsamym trybie, co podlegające ocenie w niniejszym postępowaniu ,i licząc od tego dnia 7 dniowy termin na możliwość zrealizowania prawa do sporządzenia od niego zażalenia, stworzyć także pełnomocnikowi wnioskodawcy – wskazane przez ustawę – warunki do prawidłowego i rzetelnego wywiązania się z nałożonych na niego obowiązków w tym zakresie.

Następnie ponownie rozpoznając sprawę należy mieć też na względzie te kwestie , które zostały zgłoszone w zażaleniach : wnioskodawcy i jego pełnomocnika z urzędu. , o ile – w międzyczasie na skutek podjętych czynności procesowych - nie staną się już bezprzedmiotowe.

Orzeczenie o wynagrodzeniu dla pełnomocnika uzasadnia treść art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z § 17 ust. 4 pkt 1 i ust. 7 oraz § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.